

Sistemsko uređenje poslovnog ambijenta i suzbijanje sive ekonomije sa merama Nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije

Poslovno udruženje drumskog saobraćaja „Srbijatransport“ učeće i ulagaće u uređenje poslovnog ambijenta, suzbijanje sive ekonomije i nelojalne konkurenčije, stvaranje jednakih uslova poslovanja za sve učesnike na tržištu uz podsticanje konkurentnosti. Smatramo da su prioritetni ciljevi za naredni period izrada strateškog dokumenta razvoja drumskog saobraćaja Srbije, suzbijanje sive ekonomije i uspostavljanje hardverskih i softverskih rešenja koja će obezbediti:

- upravljanje poslovanjem, bukingom i prihodima prevoznika,
- uspostavljanje informacione platforme za korisnike usluga i putnika,
- monitoring materijalnog i finansijskog poslovanja prevoznika i svakog vozila,

U tom smislu pozdravljamo donošenje Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017) koji stvara preduslove primena novih tehnologija u poslovanju transportnih preduzeća ali sistemski pristup rešavanju problema sive ekonomije.

Prevoznici koji legalno obavljaju svoju delatnost i Srbijatransport će uvek biti podrška institucijama u ovom smislu objektivno sagledavajući opšti interes.

Vlada Republike Srbije je usvojila zaključak o usvajanju akcionog plana za sprovođenje nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije za 2017. godinu sa projekcijom za 2018. godinu (objavljen u "Sl. glasnik RS", br. 88/2017). Pozivamo Vas da detaljno sagledate Akcioni plan za sprovođenje Nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije za 2017. godinu sa projekcijom za 2018. godinu a u nastavku Vam predstavljamo **MERE NACIONALNOG PROGRAMA ZA SUZBIJANJE SIVE EKONOMIJE** koji definišu sledeće ciljeve:

Poseban cilj 1: Efikasniji nadzor nad tokovima sive ekonomije

Podcilj 1.1 : Unapređenje sveukupnog nadzora i borbe protiv sive ekonomije

Mere i aktivnosti 1.1.1. - Unapređenje sistema inspekcijskog nadzora :

- 1.1.1.1. Donošenje i praćenje sprovođenja smernica i izveštavanje o radu inspekcija, sa preporukama za unapređenje
- 1.1.1.2. Sprovođenje analize usaglašenosti propisa iz oblasti inspekcijskog nadzora i usvajanje plana za usaglašavanje propisa iz oblasti inspekcijskog nadzora
- 1.1.1.3. Sprovođenje analize usaglašenosti Zakona o prekršajima i Zakona o inspekcijskom nadzoru i usvajanje plana za usaglašavanje propisa
- 1.1.1.4. Unapređenje efikasnosti rada radnih grupa i stručnih tela u okviru Koordinacione komisije i sprovođenja njihovih zaključaka
- 1.1.1.5. Evaluacija primene Zakona o inspekcijskom nadzoru

Mere i aktivnosti 1.1.2. - Unapređenje kapaciteta inspekcija za planiranje, sprovođenje i izveštavanje o inspekcijskom nadzoru :

- 1.1.2.1. Formiranje tima za podršku Koordinacionoj komisiji
- 1.1.2.2. Sprovođenje uporedne i funkcionalne analize ljudskih i materijalnih kapaciteta inspekcija
- 1.1.2.3. Koordinacija sa donatorima u cilju prikupljanja sredstava za unapređenje inspekcija i inspekcijskog nadzora

- 1.1.2.4. Standardizacija procesa procene rizika pri planiranju i sprovođenju inspekcijskog nadzora u skladu sa smernicama
- 1.1.2.5. Implementacija jedinstvenog informacionog sistema u oblasti inspekcijskog nadzora
- 1.1.2.6. Sprovođenje stručnog usavršavanja inspektora za korišćenje IT sistema i u oblasti planiranja inspekcijskog nadzora
- 1.1.2.7. Sprovođenje stručnog usavršavanja inspektora u oblasti inspekcijskog nadzora u odnosu na sektorske propise
- 1.1.2.8. Sprovođenje stručnog usavršavanja inspektora radi unapređenja veština u obavljanju inspekcijskog nadzora i odnosa sa nadziranim subjektima
- 1.1.2.9. Usklađivanje broja inspektora u skladu da utvrđenim potrebama
- 1.1.2.10. Obezbeđivanje nedostajuće opreme i sredstava za rad inspekcija
- 1.1.2.11. Donošenje smernica Koordinacione komisije za primenu člana 44. ZOIN-a, o pokazateljima delotvornosti inspekcijskog nadzora
- 1.1.2.12. Utvrđivanje kriterijuma za vrednovanje učinka inspektora na osnovu smernica Koordinacione komisije

Mera i aktivnosti 1.1.3. - Uspostavljanje mehanizama za obezbeđenje transparentnosti inspekcijskog nadzora i interakcije sa građanima i privredom:

- 1.1.3.1. Unapređenje portala sa dostupnim podacima i stavovima o inspekcijskom nadzoru
- 1.1.3.2. Uspostavljanje mehanizma za kontinuiran dijalog privrednika i inspekcija u vezi sa sadržajem kontrolnih lista inspekcija i primenom analize rizika
- 1.1.3.3. Uspostavljanje efikasnog sistema za podnošenje prijava o slučajevima sive ekonomije i obaveštavanje o statusu prijave

Mera i aktivnosti 1.1.4. - Unapređenje sistema procesuiranja krivičnih dela protiv privrede i prekršaja za pojavnne oblike sive ekonomije

- 1.1.4.1. Donošenje nove strategije finansijskih istraga za period od naredne dve do četiri godine sa pratećim akcionim planom, koji obuhvata i aktivnosti na sprovođenju Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala.
- 1.1.4.2. Ujednačavanje prakse tužilaštava u postupanju po krivičnim delima sa elementima sive ekonomije
- 1.1.4.3. Uspostavljanje bolje koordinacije rada inspekcija i tužilaštava u suzbijanju krivičnih dela u oblasti sive ekonomije
- 1.1.4.4. Uspostavljanje elektronske platforme za evidenciju krivičnih i prekršajnih predmeta iz oblasti sive ekonomije radi lakšeg praćenja njihovog statusa i periodičnog analiziranja ishoda
- 1.1.4.5. Krivičnim predmetima iz oblasti sive ekonomije dati prioritet u postupanju u godinama borbe protiv sive ekonomije
- 1.1.4.6. Specijalizacija određenih sudija u svakom prekršajnom суду за procesuiranje prekršaja iz oblasti sive ekonomije
- 1.1.4.7. Uspostavljanje koordinacije rada inspekcija i drugih državnih organa u čijoj nadležnosti je pokretanje prekršajnih postupaka u oblasti sive ekonomije sa prekršajnim sudovima
- 1.1.4.8. Proširenje primene prekršajnog naloga za prekršaje iz oblasti sive ekonomije i uspostavljanje kapaciteta inspekcija za izdavanje ovih naloga.

Mera i aktivnosti 1.5. - Unapređenje koordinacije rada carine, inspekcija i policije

- 1.1.5.1. Uspostavljanje kontinuirane saradnje Koordinacionog tela za integrисано upravljanje granicom i Koordinacione komisije

- 1.1.5.2. Unapređenje koordinacije rada Uprave carina i inspekcijskih organa kroz razmenu podataka i usklađivanje procedura za nadzor nad tokovima sive ekonomije
- 1.1.5.3. Utvrđivanje plana aktivnosti za uspostavljanje jedinstvenog elektronskog sistema za carinjenje i nadzor nad robom koja se uvozi u zemlju, uključujući njenu destinaciju u unutrašnjem prometu
- 1.1.5.4. Ujednačavanje prakse vrednovanja i daljeg praćenja carinjene robe
- 1.1.5.5. Uspostavljanje ujednačene prakse kontrole isprava o nabavci robe koja se prodaje na otvorenim tržnim centrima (pijace i sl.) u postupku izdavanja prodajnih mesta (tezgi), kao i kod prodaje prethodno kupljenih polovnih odevnih predmeta (tzv. "second hand")
- 1.1.5.6. Uspostavljanje mehanizma za koordinaciju aktivnosti i nadzor nad robom koja se uvozi u cilju suzbijanja sive ekonomije
- 1.1.5.7. Izrada planskog dokumenta za zajedničko delovanje nadležnih tela za kritične oblasti/delatnosti/pojavne oblike sive ekonomije
- 1.1.5.8. Bolja kontrola i prevencija osnivanja tzv "peračkih" i "fantom" preduzeća
- 1.1.5.9. Omogućavanje automatizovane elektronske evidencije o izmirivanju obaveza koje su prihod budžeta, kao i svih oblika elektronskog plaćanja svim javnim organima, organizacijama i institucijama, bez obaveze dostavljanja potvrde o izvršenoj uplati od strane uplatioca

Mera i aktivnosti 1.6. - Uspostavljanje ujednačene politike sankcionisanja sive ekonomije

- 1.1.6.1. Sprovedena analiza kaznenih mera u sektorskim propisima i izrečenih kazni
- 1.1.6.2. Usklađivanje sektorskih propisa u skladu sa izvršenom analizom srazmernosti i celishodnosti izrečenih kazni

Mera i aktivnosti 1.1.7. - Unapređenje sistema evidencije o zaradama i doprinosima zaposlenih

- 1.1.7.1. Revizija sistema prijave i evidentiranja zaposlenih
- 1.1.7.2. Omogućiti razmenu podataka između kreditnog biroa i PU radi određivanja limita kreditne zaduženosti na osnovu prijavljenih prihoda
- 1.1.7.3. Uspostavljanje mehanizma za efikasniju prijavu sezonskih radnika
- 1.1.7.4. Planski suzbiti sivu ekonomiju koja se manifestuje kroz rad na crno radno sposobnih lica koja su korisnici prava na novčanu pomoć

Mera i aktivnosti 1.8. - Unapređenje nadzora nad delatnostima za čije je obavljanje potrebna licenca

- 1.1.8.1. Analiza stanja u oblasti, identifikovanje svih izdavalaca licenci i broja nosilaca licenci
- 1.1.8.2. Uspostaviti javno dostupnu bazu podataka koja sadrži izdavaoce, nosioce licenci, postupke za izdavanje licenci/odobrenja/saglasnosti od strane izdavaoca
- 1.1.8.3. Uspostavljanje mehanizma za podizanje odgovornosti izdavalaca licenci i ažurnog praćenja ispunjenosti uslova za posedovanje licenci

---

Poseban cilj 1: Efikasniji nadzor nad tokovima sive ekonomije

Podcilj 1.2: Jačanje Poreske uprave i aktivnosti u borbi za suzbijanje sive ekonomije

Mere i aktivnosti 1.2.1. - Unapređenje nadzora Poreske uprave nad tokovima sive ekonomije

- 1.2.1.1. Operativne aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije u prometu duvana i duvanskih prerađevina

- 1.2.1.2. Suzbijanje sive ekonomije u prometu alkoholnih pića, kafe, derivata nafte i svih ostalih dobara u akcijama koje sprovodi Poreska policija
- 1.2.1.3. Suzbijanje sive ekonomije u prometu drugih dobara i usluga (građevinarstvo, sekundarne sirovine, roba široke potrošnje i dr, zdravstvene usluge u privatnom sektoru, ugostiteljske usluge, usluge obezbeđenja, čišćenja i održavanja objekata i druge usluge) u kojima se izbegava plaćanje poreza ili ostvaruje neosnovani poreski kredit i povraćaj poreza
- 1.2.1.4. Rano otkrivanje preduzeća koja su osnovana sa prevarnim namerama, tzv. "perači" i "fantomi"
- 1.2.1.5. Jačanje kapaciteta Poreske policije
- 1.2.1.6. Sprovođenje stručnog usavršavanja u cilju uspešnijeg otkrivanja poreskih krivičnih dela i suzbijanja sive ekonomije za poresku policiju
- 1.2.1.7. Kontrole povraćaja PDV i poreskog kredita po Godišnjem planu kontrola za 2017. godinu, koje su izabrane primenom kriterijuma analize rizika
- 1.2.1.8. Ostale kontrole po Godišnjem planu kontrola za 2017. godinu, koje su izabrane primenom kriterijuma analize rizika
- 1.2.1.9. Kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnih kasa
- 1.2.1.10. Kontrola lica koja obavljaju neregistrovanu delatnost

---

Poseban cilj 2: Unapređenje funkcionisanja fiskalnog sistema

Mera i aktivnosti 2.1. - Stimulisanje poštovanja propisa i podsticaji prevodenju sive ekonomije u legalne tokove

- 2.1.1. Iznad Plana fiskalnih mera za stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva i uvođenje progresivnog oporezivanja zarada
- 2.1.2. Uvođenje fiskalnih olakšica tokom prve godine poslovanja privrednim društvima i preduzetnicima
- 2.1.3. Uvođenje olakšica tokom prve godine poslovanja privrednim društvima i preduzetnicima pri utvrđivanju visine neporeskih nameta
- 2.1.4. Oslobođenje od plaćanja poreza i doprinosa za preduzetnike koji iz statusa nezaposlenog počinju sa obavljanjem delatnosti i za lica bez radnog staža u prvih godinu dana nakon maturiranja/diplomiranja
- 2.1.5. Podsticanje prijavljivanja rada sa nepunim radnim vremenom i drugih oblika radnog angažovanja koji nije registrovan

Mera i aktivnosti 2.2. - Unapređenje pravičnosti u fiskalnoj politici i podsticanje dobrovoljnog poštovanja propisa

- 2.2.1. Omogućavanje finansijske inkvizije malim privrednim subjektima i početnicima u poslovanju
- 2.2.2. Preciznije utvrđivanje bližih uslova, kriterijuma i elemenata za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalnih delatnosti i ujednačenje postupanja poreskih organa prilikom određivanja ove osnovice
- 2.2.3. Skraćenje rokova za administrativne postupke kod naplate javnih prihoda i automatizacija na osnovu rezultata analize rizika
- 2.2.4. Uvođenje mehanizama za neposrednu elektronsku komunikaciju poreskih obveznika sa organima državne uprave

- 2.2.4. Podsticanje projekata grupnog uvođenja integrisanih sistema upravljanja i unapređenja kvaliteta i konkurentnosti u lancima snabdevanja privrednih subjekata u cilju ograničavanja poslovanja sa subjektima iz sive zone
- 2.2.6. Unapređenje određivanja i provere uslova i kriterijuma u postupcima javne nabavke koji omogućavaju fer konkureniju na tržištu i podstiču savesno poslovanje privrednih subjekata

Mera i aktivnosti 2.3. - Unapređenje sistema fiskalizacije

- 2.3.1. Sprovođenje analize efekata proširenja obuhvata fiskalizacije i mera za podsticanje elektronskog plaćanja (bezgotovinskog plaćanja)
- 2.3.1. Unapređenje sistema fiskalizacije, koji omogućava uštede troškova za privedu u odnosu na postojeći sistem (ukidanje kontrolnih traka i servisiranja kasa) i razmenu informacija o izvršenom pojedinačnom prometu u optimalnom vremenu sa sintezom podataka za analizu rizika u vršenju inspekcijskog nadzora
- 2.3.1. Sprovođenje proširenja obuhvata fiskalizacije i podsticanje elektronskog plaćanja u skladu sa preporukama iz analize iz tačke 1. ove mере i izmenjenim zakonom o fiskalizaciji
- 2.3.1. Smanjenje maksimalnog iznosa za plaćanje gotovinom za fizička i pravna lica kod transakcija u poslovanju
- 2.3.1. Jasno definisanje zahteva za potvrđivanje deviznih priliva u poslovanju
- 2.3.1. Unapređenje obaveštavanja potrošača na prodajnom mestu o vrsti računa koju je prodavac/pružalač usluge dužan da izda prilikom prometa

---

Poseban cilj 3: Smanjenje administrativnog opterećenja za privedu i građane

Mera i aktivnosti 3.1. - Uspostavljanje javnog registra neporeskih nameta

- 3.1.1. Sprovođenje analize neporeskih nameta i njihova klasifikacija
- 3.1.2. Smanjenje broja parafiskalnih nameta
- 3.1.3. Uspostavljanje efikasnijeg sistema naplate i sistema raspodele neporeskih prihoda
- 3.1.4. Utvrđivanje javno dostupne baze tj. evidencije svih neporeskih nameta
- 3.1.4. Uspostavljanje besplatno dostupnog online portala sa pregledom taksi, naknada i drugih neporeskih nameta

Mera i aktivnosti 3.2. - Uspostavljanje jedinstvenog pravnog osnova za propisivanje naknada za korišćenje javnih dobara i administrativnih taksi

- 3.2.1. Regulatorno uređenje naknada i taksi koje onemogućava uvođenje novih nameta van propisanog okvira, višestruku naplatu različitih nameta za istu uslugu ili javno dobro, kao i određivanje visine plaćanja nesrazmerno vrednosti, odnosno trošku
- 3.2.2. Usvojeni implementacioni propisi za primenu donetih zakona
- 3.2.3. Uspostavljen sistem za refundaciju nezakonito naplaćenih naknada i taksi

Mera i aktivnosti 3.3. - Uspostavljanje jedinstvenog javnog registra administrativnih postupaka i ostalih uslova poslovanja

- 3.3.1. Sprovođenje popisa svih administrativnih postupaka koji se odnose na poslovanje i njihova klasifikacija
- 3.3.2. Izrada metodologije za pojednostavljenje administrativnih postupaka koji se odnose na privedu

- 3.3.2. Optimizacija i pojednostavljenje (minimum 30%) administrativnih postupaka na nacionalnom nivou koji utiču na poslovanje u Republici Srbiji
- 3.3.2. Pravno uređenje okvira za uspostavljanje jedinstvenog javnog registra administrativnih postupaka i drugih uslova za poslovanje
- 3.3.2. Uspostavljanje tehničke platforme za jedinstveni javni registar administrativnih postupaka i ostalih uslova za poslovanje

Mera i aktivnosti 3.4. - Podizanje opšte svesti o oblicima i pojavama sive ekonomije kroz informaciono-edukativne kampanje

- 3.4.1. Sprovođenje nacionalne kampanje radi promovisanja godina 2017/18. kao godina borbe protiv sive ekonomije
- 3.4.2. Sprovođenje edukacija o štetnim posledicama sive ekonomije
- 3.4.3. Organizacija okruglih stolova i seminara radi podizanja svesti privrednika o pirateriji, krivotvorenu i falsifikovanoj robi kao vidu sive ekonomije i potrebi uspostavljanja mehanizama za njeno suzbijanje
- 3.4.4. Organizacija okruglih stolova i seminara radi podizanja svesti privrednika o pirateriji, krivotvorenu i falsifikovanoj robi kao vidu sive ekonomije i potrebi uspostavljanja mehanizama za njeno suzbijanje
- 3.4.5. Pripremljen polugodišnji izveštaj o sprovedenim merama sa predlogom za unapređenje

---

Poseban cilj 4: Podizanje svesti građana i privrede o značaju suzbijanja sive ekonomije i motivacije za poštovanje propisa

Mera i aktivnosti 4.2. - Sprovođenje nagradne igre

- 4.2.1. Definisanje mehanizama, broja kola, dinamike i načina izvlačenja za sprovođenje nagradne igre za građane i takmičenja za jedinice lokalne samouprave
- 4.2.2. Uspostavljanje saradnje između nadležnih organa, organizacija i institucija na sprovođenju nagradne igre za građane i takmičenja za gradove, gradske opštine i opštine
- 4.2.3. Identifikovanje izvora finansiranja nagradne igre i takmičenja
- 4.2.4. Identifikovati medijske partnere za nagradnu igru, takmičenje i kampanju i potpisati sa njima memorandume o saradnji
- 4.2.5. Formiranje nagradnog fonda
- 4.2.6. Priređivanje nagradne igre za građane i takmičenja za JLS
- 4.2.7. Uspostavljanje portala za pitanja, sugestije i kritike građana, kao i web prezentacije sa odgovorima na pitanja i svim potrebnim podacima o nagradnoj igri i takmičenju
- 4.2.8. Pripremiti operativni plan za sprovođenje kampanje i nagradne igre i takmičenja sa unapred predviđenim odgovorima na probleme
- 4.2.9. Sprovođenje nagradne igre i takmičenja

Mera i aktivnosti 4.3. - Sprovođenje aktivnosti Poreske uprave na podizanju poreske kulture

- 4.3.1. Kampanja "Porez plati da se dobrom vrati", video serijal edukativnog karaktera
- 4.3.2. Kampanja "Uzmi račun"
- 4.3.3. Fiskalna edukacija mladih kroz "Poreski čas"
- 4.3.4. Poreski alarm, internet adresa za prijavljivanje poreskih nepravilnosti

4.3.5. Kampanja uvođenja elektronskih prijava podržana izradom i objavljivanjem video tutorijala za podnošenje poreskih prijava